

ਪੱਤਰ ਪੇਟੈਂਟ ਅਪੀਲ
ਭੰਡਾਰੀ, ਸੀ.ਜੇ. ਅਤੇ ਟੇਕ ਚੰਦ, ਜੇ. ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ
ਅਰਜਨ ਸਿੰਘ, - ਅਪੀਲਕਰਤਾ।

ਬਨਾਮ

ਖਤਰਨਾਕ ਸੰਪੱਤੀ ਦਾ ਰਖਵਾਲਾ-ਜਨਰਲ
ਅਤੇ ਹੋਰ, —ਜਵਾਬਦਾਤਾ
ਲੈਟਰਸ ਪੇਟੈਂਟ ਅਪੀਲ ਨੰ. 115 ਆਫ 1956।

ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ—ਆਰਟੀਕਲ 226—ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ—
ਇਕ ਨਿਆਂਇਕ ਜਾਂ ਅਰਧ-ਨਿਆਂਇਕ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਇਸ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ
ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਦੇ ਅੰਦਰ—ਕੀ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ—ਐਡਮਿਨਿਸਟਰੇਸ਼ਨ
ਆਫ ਇਵੈਕੂਈ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ ਐਕਟ (1950 ਦਾ XXXI)—ਸੈਕਸ਼ਨ 27—ਐਕਜ਼ੀਕਿਊਟਿਵ
ਨਿਰਦੇਸ਼ -ਕੀ ਕਟੋਡੀਅਨ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਘਟਾਇਆ ਜਾਵੇ -ਜਨਰਲ

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਕੋਲ ਕਿਸੇ ਨਿਆਂਇਕ ਜਾਂ
ਅਰਧ-ਨਿਆਂਇਕ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਾਰਜ ਨੂੰ ਕਰਨ
ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ, ਪਰ ਇਸ ਕੋਲ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਠੀਕ
ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਸ਼ਕਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਗਲਤ ਹੈ। ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਬਿੰਦੂ ਜਾਂ ਅਜਿਹੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ
ਦੇ ਵਿਵੇਕ ਅਤੇ ਨਿਰਣੇ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਜੇ ਇਸਦੀ ਨਿਆਂਇਕ ਜਾਂ ਅਰਧ-
ਨਿਆਂਇਕ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੂੰ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ
ਦੀ ਲੋੜ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਪਰ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਇਸ ਕੋਲ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ
ਪਹੁੰਚ ਚੁੱਕੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਬਦਲਣ, ਉਲਟਾਉਣ ਜਾਂ ਸੋਧਣ ਦੀ ਕੋਈ ਸ਼ਕਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜਾਂ ਤਾਂ
ਵਾਰਤਾਲਾਪ ਜਾਂ ਅੰਤਮ, ਕਿਉਂਕਿ ਭਾਵੇਂ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਤੱਥਾਂ ਜਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਵਾਲਾਂ 'ਤੇ
ਗਲਤ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਆਇਆ ਹੈ, ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਇਸ ਦੇ ਜਾਇਜ਼ ਫੰਕਸ਼ਨ ਦੇ ਅਮਲ ਵਿੱਚ
ਆਇਆ ਹੈ।

ਇਹ ਵੀ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਕਾਰਜਕਾਰੀ
ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਨ ਲਈ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਨਿਰਦੇਸ਼
ਐਡਮਿਨਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਆਫ ਇਵੈਕੂਈ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 27 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ
ਓਵਰਰਾਈਡ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਜਾਂ ਕਟੋਡੀਅਨ-ਜਨਰਲ ਨੂੰ ਬੁਲਾਉਣ ਲਈ ਦਿੱਤੀਆਂ
ਗਈਆਂ ਵਿਸ਼ਾਲ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਜਾਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਰਵਾਈ
ਦਾ ਰਿਕਾਰਡ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਜਾਂ ਨਿਗਰਾਨ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ
ਕਿਸੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਕਨੂੰਨੀਤਾ ਜਾਂ ਯੋਗਤਾ ਬਾਰੇ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਆਦੇਸ਼
ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰਨ ਲਈ ਜੇ ਉਹ
ਉਚਿਤ ਸਮਝਦਾ ਹੈ।

1954 ਦੀ ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਨੰਬਰ 32 ਵਿੱਚ 21 ਸਤੰਬਰ, 1956 ਦੇ ਮਾਨਯੋਗ
ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜਸਟਿਸ ਕਪੂਰ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਲੈਟਰਸ ਪੇਟੈਂਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 10 ਦੇ ਅਧੀਨ
ਲੈਟਰਸ ਪੇਟੈਂਟ ਅਪੀਲ।

ਐਚ ਐਸ ਦੁਆਬੀਆ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ।

ਐਚ ਐਲ ਸਿੱਬਲ, ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ।

ਨਿਰਣਾ .

ਭੰਡਾਰੀ, ਸੀ.ਜੇ.- ਲੈਟਰਸ ਪੇਟੈਂਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 10 ਅਧੀਨ ਇਹ ਅਪੀਲ
ਸਵਾਲ ਉਠਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਡਿਪਟੀ ਕਸਟਡੀ-ਜਨਰਲ
ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਜਾਇਜ਼ ਸੀ।

ਅਰਜਨ ਸਿੰਘ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਪਿੰਡ ਕਿਰਤੋਵਾਲ ਵਿੱਚ 34 ਸਟੈਂਡਰਡ
ਏਕੜ 8 1/2 ਯੂਨਿਟ ਜ਼ਮੀਨ ਅਲਾਟ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਕੇਹਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਉਸੇ ਪਿੰਡ

ਵਿੱਚ 33 ਸਟੈਂਡਰਡ ਏਕੜ 124 ਯੂਨਿਟ ਜ਼ਮੀਨ ਅਲਾਟ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। 6 ਨਵੰਬਰ 1951 ਨੂੰ, ਅਧਿਕਾਰਤ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਜੋ ਦੋ ਅਲਾਟੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਵੱਡਾ ਸੀ, ਨੂੰ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚੋਂ ਬਾਹਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਡਿਪਟੀ ਨਿਗਰਾਨ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਵਧੀਕ ਨਿਗਰਾਨ ਦੁਆਰਾ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕਿ ਲੰਬਿਤ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਵਾਧੂ 1 ਸਟੈਂਡਰਡ ਏਕੜ 14 ਯੂਨਿਟ ਅਲਾਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਹ ਦੋ ਅਲਾਟੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਵੱਡਾ ਬਣ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਇਵੈਕੂਈ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 27 ਦੇ ਤਹਿਤ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ-ਜਨਰਲ ਦੇ ਦਖਲ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ। ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਨੇ ਵਧੀਕ ਨਿਗਰਾਨ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਰੱਖਦਿਆਂ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਹਦਾਇਤ ਕੀਤੀ ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ ਜੋ ਦੋ ਅਲਾਟੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਵੱਡੀ ਜਾਇਦਾਦ ਸੀ, ਨੂੰ ਪਿੰਡ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਬਾਹਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ। ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੇ ਧਾਰਾ 226 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਪਟੀਸ਼ਨ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ-ਜਨਰਲ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਉਲਟਾਉਣ ਲਈ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕੀਤਾ। ਮਾਨਯੋਗ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦਾ ਅੰਤਮ ਹਿੱਸਾ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਸੀ:-

“ਬਰਖਾਸਤ ਕਰਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਹ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੇ ਅਲਾਟੀ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਆਦਮੀ ਨੂੰ ਕੋਈ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਅਲਾਟਮੈਂਟਾਂ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਅਲਾਟੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਜੇਕਰ ਇਸ ਲਈ ਉਸਨੂੰ ਹਰ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚੋਂ ਬਾਹਰ ਕੱਢ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ 'ਤੇ ਪਾਉਣਾ ਇੱਕ ਬੇਤੁਕੀ ਵਿਆਖਿਆ ਹੋਵੇਗੀ। ਕੇਵਲ ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਅਰਜਨ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਬੇਦਖਲ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੇਹਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਕੁਝ ਹੋਰ ਜ਼ਮੀਨ ਅਲਾਟ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਰੱਖਣ ਦਾ ਕੋਈ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਅਲਾਟੀ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਮੇਰੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ-ਜਨਰਲ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਗਲਤ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮੈਂ, ਪਹਿਲਾਂ, ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਵਾਂਗਾ ਅਤੇ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ-ਜਨਰਲ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਾਂਗਾ।”

ਹਦਾਇਤ ਜਿਸ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੇ ਅਲਾਟੀ ਨੂੰ ਬੇਦਖਲ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਰੀਸੈਟਲਮੈਂਟ ਮੈਨੂਅਲ ਦੇ ਪੰਨਾ 84 'ਤੇ ਪੈਰਾ 9 ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਚਲਦਾ ਹੈ:-

“ਜੇ ਕਿਸੇ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਉਪਲਬਧ ਇਲਾਕਾ ਸਾਰੇ ਅਸਥਾਈ ਅਲਾਟੀਆਂ ਦੇ ਦਾਅਵਿਆਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫੀ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਤਾਂ ਹੋਲਡਿੰਗਜ਼ ਦੇ ਆਕਾਰ ਦੇ ਘਟਦੇ ਕ੍ਰਮ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਹੋਲਡਿੰਗ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਉਸ ਪਿੰਡ ਤੋਂ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਲਿਜਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਸ ਬਿੰਦੂ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚ ਜਾਂਦਾ ਜਿੱਥੇ ਖੇਤਰ. ਉਪਲਬਧ ਮੰਗ ਸੰਤੁਲਿਤ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਕੋਲ ਕਿਸੇ ਨਿਆਂਇਕ ਜਾਂ ਅਰਧ-ਨਿਆਂਇਕ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਾਰਜ ਨੂੰ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ, ਇਸ ਕੋਲ ਕਿਸੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਸਹੀ ਕਰਨ ਜਾਂ ਵਿਵੇਕ ਅਤੇ ਨਿਰਣੇ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਸ਼ਕਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਅਤੇ ਹੋਰ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਆਪਣੀ ਨਿਆਂਇਕ ਜਾਂ ਅਰਧ-ਨਿਆਂਇਕ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਨੂੰ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੂੰ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਕੋਲ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਹੀ ਵਾਰਤਾਲਾਪ ਜਾਂ ਅੰਤਮ ਪਹੁੰਚ ਚੁੱਕੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਬਦਲਣ, ਉਲਟਾਉਣ ਜਾਂ ਸੋਧਣ ਦੀ ਕੋਈ ਸ਼ਕਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਤੱਥਾਂ ਜਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਵਾਲਾਂ 'ਤੇ ਗਲਤ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਆਇਆ ਹੈ, ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਆਪਣੇ ਜਾਇਜ਼ ਕਾਰਜਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੌਰਾਨ ਆਇਆ ਹੈ।

ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੀ ਤਰਫ਼ੋਂ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਤਰੁੱਟੀ ਜ਼ਾਹਰ ਹੋ ਗਈ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ-ਜਨਰਲ ਨੇ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਆਮ ਹਦਾਇਤਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਬੇਦਖਲ ਕਰਨ

ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਅਲਾਟੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਵੱਡਾ ਸੀ। ਇਹ ਝਗੜਾ ਮੈਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਲ ਤੋਂ ਰਹਿਤ ਜਾਪਦਾ ਹੈ। ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਰਿਕਾਰਡ ਦੇ ਚਿਹਰੇ 'ਤੇ ਕੋਈ ਗਲਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਨਾ ਤਾਂ ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕੋਈ ਵਿਧਾਨਕ ਨਿਯਮ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੇ ਅਲਾਟੀ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕਟੋਡੀਅਨ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਅਧਿਕਾਰੀ 'ਤੇ ਜ਼ੁੰਮੇਵਾਰੀ ਲਾਗੂ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਜ਼ੁੰਮੇਵਾਰੀ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਹੈ, ਕੇਵਲ ਇੱਕ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਈ ਗਈ ਹੈ ਜੋ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰੋਲ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਨ ਲਈ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਹ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਹਿਦਾਇਤ ਇਵੈਕੂਈ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ ਐਕਟ, ਦੁਨੀ ਚੰਦ ਹਕੀਮ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਆਦਿ (1) ਦੀ ਧਾਰਾ 27 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਉਵਰਰਾਈਡ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਜਾਂ ਰਿਕਾਰਡ ਮੰਗਣ ਲਈ ਕਸਟਡੀ-ਜਨਰਲ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਵਿਸ਼ਾਲ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਜਾਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਜਾਂ ਨਿਗਰਾਨ ਨੇ ਅਜਿਹੇ ਕਿਸੇ ਹੁਕਮ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀਤਾ ਜਾਂ ਯੋਗਤਾ ਬਾਰੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰਨ ਲਈ ਜੋ ਉਹ ਉਚਿਤ ਸਮਝਦਾ ਹੈ।

ਦੂਸਰਾ, ਮੈਨੂੰ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਅਰਜਨ ਸਿੰਘ ਡਿਪਟੀ ਕਸਟਡੀ-ਜਨਰਲ ਨੇ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਜਦੋਂ ਇਹ ਕੇਸ 4 ਫਰਵਰੀ, 1954 ਨੂੰ ਡਿਪਟੀ ਕਟੋਡੀਅਨ-ਜਨਰਲ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਤਾਂ ਜਵਾਬਦਾਤਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਸੀ। ਦੋ ਅਲਾਟੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਮੇਰਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਡਿਪਟੀ ਕਸਟਡੀ-ਜਨਰਲ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਪਿੰਡ ਤੋਂ ਬੇਦਖਲ ਕਰਨ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦੇਵੇ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਬਜਾਏ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੂੰ ਬੇਦਖਲ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਵੇ। ਡਿਪਟੀ ਕਟੋਡੀਅਨ-ਜਨਰਲ ਨੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਜਾਂ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਮਾਮਲਿਆਂ ਬਾਰੇ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਉਸ ਨੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਵਿੱਚ ਨਿਯਤ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਪਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਉਸ ਨੇ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਕੇ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਨੂੰ ਕੇਵਲ ਰੂਪ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਕਾਰਨਾਂ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਮਾੜਾ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਹੁਕਮ ਉਸ ਵਿੱਚ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਵਿਵੇਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਕੇਸ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਵਿੱਚ ਨਿਯਤ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਪਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਉਸ ਨੇ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਕੇ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਨੂੰ ਕੇਵਲ ਰੂਪ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਕਾਰਨਾਂ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਮਾੜਾ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਹੁਕਮ ਉਸ ਵਿੱਚ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਵਿਵੇਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਕੇਸ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਵੇਕ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਿਆਂਇਕ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਵਿੱਚ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

ਇਹਨਾਂ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਮੈਂ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਾਂਗਾ ਅਤੇ ਸਿੱਖਿਅਤ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਰੱਖਾਂਗਾ। ਖਰਚਿਆਂ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

ਟੇਕ ਚੰਦ, ਜੇ. - ਮੈਂ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ।

ਟੇਕ ਚੰਦ, ਜੇ.

ਡਿਸਕਲੇਮਰ: ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕਿੱਤਾ ਗਿਆ ਨੀਆਂ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਓਹਨਾ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

Translated By:- Megha Mahajan